

לכב'

חברי ועדת הפנים של הכנסת

הנדון: תיקון לחוק שירותי הדת היהודיים (הסדרת ייעוד השימוש במקווה טהרה)

מכובדיי,

לקראת הדיון שיערך ביום ד' (13.7.16) בנושא התיקון לחוק שירותי הדת היהודיים (הסדרת ייעוד השימוש במקווה טהרה), להלן סקירה של התנגדות להצעה מטעם התכנית לדת ומדינה במכון הישראלי לדמוקרטיה:

1. התיקון, המבקש לקבוע ששימוש במקווה טהרה, יתאפשר אך ורק לצרכי "טבילה הלכתית", מנוגד לזכות המוקנית לכל אדם לטבול כהבנתו במתקנים ציבוריים. המקוואות הציבוריים, שעליהם אמור התיקון לחול, הם מבנים ציבוריים לכל דבר, הממומנים על-ידי כלל משלמי המסים, ואין להתנות את עצם אפשרות השימוש בהם בקבלת תנאי השימוש של גורם כלשהו – במקרה זה, הרבנות הראשית לישראל.
2. מדובר באפליה פסולה מוכחת מיניה וביה. הצעת התיקון עצמה, קובעת כי "הוראות חוק איסור הפליה במוצרים, בשירותים ובכניסה למקומות בידור ולמקומות ציבוריים, לא יחולו על השימוש או מניעת שימוש במקווה טהרה לפי סעיף זה". רוצה לומר: גם מנסחי ההצעה מודעים לאפליה הגלומה בה האסורה בחוק, ומבקשים להתגבר עליה באמצעות החרגת התיקון מחלות החוק.
3. בדברי ההסבר להצעה נאמר כי היא נולדה בעקבות פסיקת בית המשפט העליון לאפשר ל"כתות שונות" [כך במקור!] לעשות שימוש במקוואות טהרה, לצורך "טקסים שונים שנערכים על ידן". בפועל, מכוונת אפוא ההצעה למנוע את טבילתם של מתגיירים קונסרבטיבים ורפורמים במקוואות הציבוריים. זו אפליה פסולה לא רק מבחינה אנושית ודמוקרטית, כמוסבר בסעיפים הקודמים, אלא גם מבחינה לאומית. מדינת ישראל היא מדינת הלאום של כלל בני העם היהודי, ואסור לה להפלות בין קבוצות שונות בתוכו.

מר אמיר אלשטיין

יו"ר הוועד המנהל

מר יוחנן פלסטר

נשיא

מר ברנרד מרכוס

יו"ר בינלאומי

פרופ' גרהרד קספר

יו"ר המועצה הבינלאומית

חברי הוועד המנהל

- גב' מול מועלם
- מר סלי מרדור
- מר אבינועם נאור
- עו"ד אבי פישר
- מר אביעד פרידמן
- ד"ר מיכל צור
- פרופ' זאב צחור
- מר יוסי קוצ'יק
- מר עימאר תלחמי

המועצה הבינלאומית

- השופטת רוזלי סילברמן אבלה, קנדה
- ד"ר מרטין אינדיק, ארה"ב
- פרופ' ורנון בוגדנוב, בריטניה
- השופטת דורית ביניש, ישראל
- השופט סטיבן ברייד, ארה"ב
- ד"ר איימי גוטמן, ארה"ב
- ד"ר ג'וזף ג'ופה, גרמניה
- השופטת דליה דורנר, ישראל
- פרופ' רונלד דניאלס, ארה"ב
- השגריר צ'ארלס היל, ארה"ב
- פרופ' משה הלברטל, ישראל
- פרופ' מייקל וולצר, ארה"ב
- פרופ' רוברט מנוקין, ארה"ב
- פרופ' כריסטוף מרקשיס, גרמניה
- השופט אברהם סופר, ארה"ב
- מר ברט טפנט, ארה"ב
- פרופ' יהודה ריינהרץ, ארה"ב
- פרופ' גבריאלה שלו, ישראל
- השופט מאיר שמגר, ישראל

סגני נשיא

- פרופ' מרדכי קרמיצר, מחקר
- פרופ' ידידיה צ' שטרן, מחקר
- ד"ר ישי (ג'סי) פרס, אסטרטגיה

עמיתים בכירים

- אלוף (מיל') עמיחי אילון
- פרופ' חנוך דגן
- פרופ' תמר הרמן
- פרופ' שחר ליפשיץ
- פרופ' יותם מרגלית
- פרופ' יובל פלדמן
- פרופ' גדעון רהט
- פרופ' יובל שני

מייסד

ד"ר אריק כרמון

יו"ר של כבוד

ד"ר ג'ורג' שולץ

המכון הישראלי לדמוקרטיה

4. קבלת הצעת החוק תפגע לא רק במתגיירים הרפורמים והקונסרבטיבים, שמספרם אכן מועט בישראל, אלא גם באלפי נשים טובלות, שאינן מעוניינות לטבול "בהתאם להוראות הרבנות הראשית", ולמשל אינן מעוניינות שהבלנית תפקח על טבילתן. גם להן שמורה הזכות לטבול במקוואות הציבוריים כהבנתן, והצעת החוק לא תאפשר זאת.

5. דברי ההסבר להצעת התיקון מדמים את מועצת הרבנות הראשית לרגולטור, שבסמכותו לתת אישורים ותווי תקן למוצרים כגון תרופות. אלא שהמשל אינו דומה לנמשל: הנמשל המתאים הוא **מבנה** המקווה, שהרגולטור זכאי ואף חייב לקבוע את מידותיו בהתאם לתקנים הנדסיים, ובמקרה של מקווה גם לפי הכללים ההלכתיים. לעומת זאת, אין לרגולטור הזכות לאכוף ולפקח על **אופן השימוש** במקווה, בדיוק כשם שליצרן התרופות, או למשרד הבריאות, אין סמכות לפקח שהצרכנים אכן נוטלים את התרופות לפי הוראותיו.

6. לאור כל זאת, יש לדחות את ההצעה המדוברת.

יאיר שלג,

ראש תכנית דת ומדינה,

המכון הישראלי לדמוקרטיה